

takarítónő megjelenítéséhez, mint egy megcsomózott felmosórongy. (4. rajz)

Az ember persze aligha ezekkel kezd. Eleinte mindenki "igazi" bábot csinál "rendes" kezekkel, nem sejtve: mindez csak nehezíti a dolgot. El kell fogadnunk a tényt: ami van (pl. láb), azzal valamit csinálni kell! Éppen ezért, ha nem fontos (a báb nem táncol, nem menetel, nem focizik), ne csináljunk lábat!

Igen egyszerű figura készülhet fakanálból, itt mégis elmagyarázzuk a láb készítését, kis részletrajzzal a kislány mellett. (5. rajz)

A leghelyesebb irány az *ülő bohóc* figurája, (egyszerű lötyögtető báb) innen már csak néhány lépés a komplikált marionettfigura. (6. rajz)

Gyakran igen komplex, munkaigényes bábot készítenek, noha a célnak egy sokkal egyszerűbb is megfelelne. Hamar és igen szép bábu készíthető a legegyszerűbb elemekből: szivacsból, zokniból, néhány rongydarabból. (7. rajz)

Az igazán összetett bábut sem hiányozhatnak a felsorolásból, elkészítésük, mozgásuk igen szép feladat lehet.

Hol játszunk? Mindenütt, ahol néző van a közelben. Egy két fa között feszülő zsinag már megfelel egy könnyű textília felfüggesztésére, s kész a paraván. A terem sarkában is indulhat a játék, csak legyen két fogas és egy hosszú seprűnyél ...

A 8. rajz alján Csiki-csuki háziszínpad látható. Talpán állva marionettszínpad, "feje tetejére" állítva bábszínpad. Egy jó, összecsukszható fakeret, rajta át nem látszó textilborítás.

Bábok milliói születnek nap mint nap. Miért?! Mert minden gondolatnak más köntös, minden jellemnek más forma dukál. Tévedhetetlenül pontosnak kell lennünk. Hiába kínálják magukat eldobott flakonok – vigyázat! "Mű"-anyagból csak "mű" embert: robotot csinálhatunk, ne higgyünk az édeskés ajánlatoknak – róka alakú műanyagflakonból – ha lenne ilyen (!) – nem készíthetjük el az élő róka jelét! (9. rajz)

Meglehet, lesz alkalom arra, hogy (ugyanitt!) erről a gondolkodásmódról is beszélhessek, mert ez a titok maga, amely azonban könnyen "megfejthető".

SZENTIRMAI LÁSZLÓ

FOLYÓIRATSZEMLE

Számítógépezés távoli tájakon

A nyolcvanas évek elején fokozódó szülői, társadalmi nyomás követelte az oktatási kormányzattól, hogy a magániskolákhoz hasonlóan az állami középiskolák is indítsanak számítógépes kurzusokat. 1983-ban az oktatási miniszter bejelentette, hogy megkezdik a tananyagfejlesztő munkát, és 1986-ban néhány kísérleti iskolában számítógépes kurzust indítanak. 1985-ben döntés született, miszerint a kurzust a 16 éves korosztály számára fogják indítani.

1986 áprilisában 20 középiskola bevonásával indult a kísérleti oktatás. Minden iskola 5, perifériákkal is ellátott gépet kapott. Egy éven (40 héten) keresztül heti egy, 40 perces órát foglalt el az informatika. A tananyag 4 fő kérdést taglalt:

1. Mi a számítógép?
2. Mit tud, mire jó a számítógép?
3. Hogyan kezeljük a számítógépet?
4. Hogyan befolyásolja a számítógép életünket és a társadalmat?

Nem volt cél a programozás oktatása. A BASIC és a LOGO bemutatása csupán azt a célt szolgálta, hogy lássák a diákok, hogyan lehet dolgoztatni a gépet. A program-

ban résztvevő tanárokat arra biztatták, hogy a matematika túlsúlyát elkerülendő minden tantárgyból mutassanak alkalmazási lehetőségeket.

Ezzel párhuzamosan a komputeres klubok is terjedtek az iskolákban, elsősorban a városiakban. Ezekben eleinte dominált a programozás oktatása, elsősorban azért, mert a tanárok máshoz még kevésbé értettek. A nyolcvanas évek végére a hangsúly fokozatosan a szoftvercsomagok alkalmazása irányába tolódott el. A szakköröknek perspektivikusan is jelentős kiegészítő szerepet szánnak, és mind a hardverigényt, mind a szakkörvezetők képzését központilag támogatják.

A számítógépes kultúra elterjesztésében malaysiai megítélés szerint is a tanároké a kulcsszerep. Sokáig a szakkörvezető tanárok nagy hányada autodidakta módon, informális úton gyarapította tudását. A tanárképzés zömét végző főiskolákon 1989-ben még egyetlen helyen sem került az informatika a tananyagba. Az öt egyetem közül három indít ugyan számítógépes kurzusokat, de csupán az egyik leendő tanárok számára is. Ebben az intézményben viszont van már egy gyakorló tanárok számára indított, egyéves informatikus-oktatástechnológus képzés. Egy dél-ázsiai regionális együttműködés keretében pedig egy reál profilú oktatóközpontban 3 hónapos intenzív informatika továbbképzést tartanak az egyes kormányok által kijelölt tanároknak.

Mikroszámítógépek Malaysia iskoláiban (Wai-Kong Ng: Microcomputers in Malaysian Schools, Educational and Training Technology International, Vol.26, No.1. pp.79-84, 1989.)

A chilei szerző az iskola-számítógépesítés terén a kontinensre vonatkozó 8 trendet állapít meg, és ezek rövid ismertetése során rendre kitér a chilei helyzetre is.

1. Általában nincsenek országos szintű iskolaszámítógépes programok. A számítógépek rendszerint helyi, ill. magánkezdményezés által kerülnek az iskolákba. Kivételt képez Brazília, Kuba, Mexikó és Venezuela. Chilében a különböző iskolafenntartók (helyi közigazgatási szervek, alapítványok) kidolgozták ugyan saját iskolaszámítógépes politikájukat, de ezek között nincs kapcsolat, összehangolás. Az iskolák közel felében van egy-két mikró.

2. A tanárképzés és -továbbképzés rendszerébe szerves módon még nem épült be az iskolai informatika mint tartalom. Csupán egyetlen ország nappali felsőoktatásában van ilyen képzés. Jellemzőek a rövid tanfolyamok, amelyeken a BASIC és a LOGO programnyelv alapjait sajátítják el a tanárok. Chilében 120 ezer tanárból idáig 6000 kapott valamilyen képzést ezen a területen. Nagyobb részük számítógépes alapismerteket és programozást tanult a tanfolyamon, és csak felénél kevesebb közülük oktatási alkalmazást. Chilében a tanárképzés területének szentelték mindeddig a legnagyobb figyelmet.

3. Kevés számítógépes kurzus van, akár a tanárok vagy diákok, akár más állampolgárok számára. Számítógépes ismeretblokkot csak néhány országban integráltak a tananyagba. Rendszerint középiskolákban, szakkörökön folyik az oktatás. Chilében a tanárok mint társadalmi csoport számára van még leginkább (tovább)képzési lehetőség.

4. Hiány van jó oktatászoftverből. Néhány országban, így Argentínában, Brazíliában, Mexikóban és Venezuelában rendszeres oktatászoftver-fejlesztés zajlik. Sok országban külföldi eredetű programokat fordítottak le, de ezek integrálhatósága az oktatásba, alkalmazásuk hatékonysága megkérdőjelezhető. A Chilében használatos programok főleg Spanyolországból és Mexikóból származnak. Alig van a hazai tananyag-

hoz, a helyi viszonyokhoz illeszkedő program. Ezek főleg egyetlen magán szoftverfejlesztő társaság termékei, és színvonaluk vitatható.

5. Az oktatási tartalom – Chilében csakúgy mint más országban – LOGO és BASIC programnyelv. Sokan tévesen ezt azonosítják az iskolai informatikával.

6. Korábban nem volt multilaterális együttműködés a régióban, sőt országok közötti együttműködés is hiányzott tanfolyami tematikák kidolgozása, oktatóprogram-fejlesztés, módszertani tapasztalatcsere terén. Még országos szinten sem működött sehol ilyen hálózat. 1990 óta kiépülőben van a fenti célokat remélhetőleg majd szolgáló Latin-Amerikai Oktatási Informatikai Hálózat (RIBIE), melynek Chile is tagja.

7. Néhány országban, így pl. Brazíliában kiépült a helyi mikroszámítógép-(klón)-gyártás, de legtöbb helyen uralkodik az import Atarik, Commodore-ok, Sinclairrek használata. Az USA iskoláiban legjellemzőbb Apple és IBM gépek még csak kis számban találhatók meg a régió, ezen belül Chile iskoláiban.

8. A kutatási tevékenység mindössze két területre összpontosul: szoftver előállítá-
sára és a programozási nyelvek oktatási módszertanának kutatására. Chilében is főleg az utóbbi élvezi a fő hangsúlyt, csupán szórványos erőfeszítéseket tesznek matematika és természettudományok oktatásához használható minőségi szoftver fejlesztésére.

Számítógépek a harmadik világ iskoláiban: Latin-Amerika (J.H. Sánchez: Computers in Third World Schools: the Case of Latin America, Proceedings of the 12th Educational Computing Organization of Ontario Conference and the 8th International Conference on Technology and Education, Toronto, Ontario May, 1991, pp.790-792.)

MÁRTONFI GYÖRGY

TANÁRI MESTERSÉG

Folyóiratunk ettől a számtól kezdődően – a Tanári Mesterség lapoldalain belül – átvesszi a Magyar Naplóban indult "Csokonai rovatot", megtartva annak eredeti célkitűzéseit, s remélve, hogy ezeken a lapokon valóban el tudjuk érni azokat a nevelőket, akik a művészet és a játék segítségével is hatni kívánnak tanítványaikra.

A művészetpedagógusokhoz, a személyiségközpontú nevelés iránt elkötelezettekhez, az utódok szaváért és teremtőerejéért felelősséget érző magyar értelmiséghez szólunk – határokon innen és túl.

Az egyetemi oktatókat, az irodalom- és nyelvtanárokat, a humán tárgyakat tanító pedagógusokat éppúgy el szeretnénk érni, mint a legkisebekkel foglalkozókat. A tanítási-nevelési gondok elemzése mellett rendszeresen közlünk ismeretéseket és kritikákat az ifjúságnak szánt művekről és azok sorsáról.

Foglalkozunk gyermek- és ifjúsági irodalommal, színházi előadásokkal, televíziós és rádiós munkákkal, minden olyan tárggyal és eseménnyel, melynek címtette vagy előfizetője az ifjúság.

Előrejelzést, utólagos értékelést várunk minden művészeti vagy játékfesztiválról, szakterületünkhöz kapcsolható konferenciáról, műhelyekről, találkozókorról!

Leveleiket a szerkesztőség címére várjuk!